

Krosno Odrzańskie, dnia 13. maja 2016 r.

**KOMENDANT
NADODRZAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ**

Sygn. Kontr. 3/WKiAW/16

NO-NK/2134/16

13 MAJ 2016

Egz. nr 2.

Pan ppłk SG Lesław SIWKA

**KOMENDANT
Placówki Straży Granicznej
w Tuplicach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat „Prawidłowość zawierania i realizacji usług tłumaczeń” zrealizowanej w trybie zwykłym w Placówce Straży Granicznej w Tuplicach, ul. Świerczewskiego 1 68-219 Tuplice, ujętej w zatwierdzonym w dniu 01.12.2015 r. „Rocznym planie kontroli jednostek i komórek organizacyjnych Nadodrzańskiego Oddziału SG” nr 10576/15.

Kontrolę na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ przeprowadził w dniach od 30.03.2016 r. do 15.04.2016 r. zespół kontrolny w składzie:

kierownik zespołu:

- **Piotr Grzelak** – Starszy Specjalista Wydziału Kontroli i Audytu
Wewnętrznego NoOSG upoważnienie nr
3/1/WKiAW/16 z dnia 29.03.2016 r.²

członek:

- **Joanna Konieczka** – Specjalista Wydziału Kontroli i Audytu
Wewnętrznego NoOSG upoważnienie nr
3/2/WKiAW/16 z dnia 29.03.2016 r.³

Czynności kontrolne w jednostce kontrolowanej przeprowadzono w dniach: 30.03., 05.04., 14.04.2016 r.

Funkcję kierownika w jednostce kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił **ppłk SG Lesław Siwka**.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Placówki Straży Granicznej w Tuplicach⁴ Rdet NO-TU-2/15, RWD nr 70 poz. 16/15 str. 2 poz. 1.

¹ Dz.U. Nr 185, poz. 1092

² Akta kontroli, str. 6-7

³ Akta kontroli, str. 8-9

⁴ Zwanej dalej PSG w Tuplicach

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiot kontroli:

- Rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne dotyczące realizacji zadań związanych z zawieraniem i realizacją usług tłumaczeń oraz sprawowanie nadzoru nad przedmiotową problematyką.
- Legalność, celowość, rzetelność powoływania tłumaczy w postępowaniach karnych i ustalania czasu/zakresu pracy oraz wynagrodzenia za wykonaną usługę.
- Legalność, celowość, rzetelność udziału tłumaczy w postępowaniach administracyjnych i ustalania czasu/zakresu pracy oraz wynagrodzenia za wykonaną usługę.

2. Kontrolą objęto okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.

II. Cel kontroli.

Celem kontroli było dokonanie oceny realizacji zadań służbowych dotyczących powoływania tłumaczy w prowadzonych postępowaniach z udziałem cudzoziemców, postępowania związanego z ustalaniem czasu pracy oraz wynagrodzenia tłumaczy za wykonaną usługę pod względem legalności, rzetelności i celowości. Celem kontroli była również ocena prawidłowości i skuteczności istniejących rozwiązań organizacyjno - funkcjonalnych oraz sprawowania nadzoru przez kadrę kierowniczą PSG w Tuplicach nad realizacją zadań związanych z udziałem tłumaczy w postępowaniach. Ponadto celem kontroli było ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości i przyczyn ich powstania oraz osób za nie odpowiedzialnych.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli uwzględniając kryterium legalności, rzetelności i celowości **oceniono pozytywnie z uchybieniami**. Ocenę końcową skontrolowanej działalności sporządzono w oparciu o takie czynniki jak: dobór próby, okres i zakres kontroli, wskazane mierniki oraz oceny cząstkowe na podstawie czterostopniowej skali⁵. Szczegółowy opis ustaleń w kontrolowanym obszarze zawarto w notatce służbowej oraz zestawieniach tabelarycznych⁶. Poniżej przedstawiono ustalenia wynikające z przeprowadzonych czynności kontrolnych oraz oceny cząstkowe dotyczące poszczególnych obszarów objętych kontrolą.

W okresie objętym kontrolą w PSG w Tuplicach w postępowaniach karnych powoływano tłumaczy w 113 przypadkach, natomiast w 428 przeprowadzonych postępowaniach administracyjnych podpisano 184 umowy z tłumaczami. Do postępowań przygotowawczych każdorazowo powoływano tłumacza na podstawie postanowienia o powołaniu biegłego, a w postępowaniach administracyjnych sporządzano umowy z tłumaczami. W związku z powyższym dla osiągnięcia zamierzonego celu kontroli przyjęto, że sposób zawierania i realizacji usług tłumaczeń został sprawdzony w 46 postępowaniach karnych (40% populacji) oraz w 107 postępowaniach administracyjnych (25% populacji). Dobór próby dokonany został w taki sposób, by była ona reprezentatywna dla całej populacji. Typowanie dokumentacji odbyło się w sposób losowy.

⁵ Obejmuje ona: ocenę pozytywną, pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami oraz negatywną, zgodnie z zasadami określonymi we *Wprowadzeniu do kontroli w administracji rządowej* – Warszawa, marzec 2012 r., str. 62;

⁶ Akta kontroli, str. 145-158

1. Rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne dotyczące realizacji zadań związanych z zawieraniem i realizacją usług tłumaczeń oraz sprawowanie nadzoru nad przedmiotową problematyką.

Zespół kontrolny dokonał analizy przedstawionej do kontroli dokumentacji dotyczącej rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych przyjętych w PSG w Tuplicach w zakresie udziału tłumacza w prowadzonych postępowaniach karnych i administracyjnych. Szczegółowe ustalenia zespołu kontrolnego ujęto w notatce służbowej⁷.

Komendant PSG w Tuplicach z racji zajmowanego stanowiska służbowego planuje, organizuje, kontroluje i kieruje wykonywaniem przez podległych funkcjonariuszy zadań służbowych. Uszczegółowienie powyższych zadań ujęto w *Szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień Komendanta Placówki SG w Tuplicach stanowiącego załącznik nr 10 do Decyzji Nr 110/A/14 Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie określenia szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień dla: zastępców komendanta Oddziału, głównego księgowego, komendantów placówek, kierowników komórek organizacyjnych komendy oddziału, zespołu stanowisk samodzielnych, osób bezpośrednio podlegających komendantowi oddziału.*

W *Wewnętrznym podziale zadań PSG w Tuplicach* wskazano podział obowiązków dotyczących nadzorowania i prowadzenia postępowań administracyjnych i karnych pomiędzy osoby funkcyjne oraz poszczególne komórki organizacyjne placówki. Zadania związane z prowadzeniem postępowań administracyjnych realizowane są przez Grupę ds. Cudzoziemców, a nadzór merytoryczny nad ich wykonaniem, zgodnie z posiadanym zakresem obowiązków i uprawnień, prowadzi Zastępca Komendanta PSG w Tuplicach. Postępowania karne prowadzone są przez funkcjonariuszy Grupy Operacyjno – Śledczej. Nadzór nad wskazanymi powyżej postępowaniami sprawują Komendant Placówki oraz Kierownik GOŚ.

Na podstawie analizy szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy PSG w Tuplicach oraz adnotacji dokonywanych na dokumentacji związanej z realizacją zadań związanych z udziałem tłumaczy w postępowaniach karnych i administracyjnych stwierdzono, iż nadzór sprawowany był przez:

- 1) Komendanta PSG w Tuplicach;
- 2) Zastępcę Komendanta PSG w Tuplicach;
- 3) Kierownika Grupy ds. Cudzoziemców;
- 4) Kierownika Grupy Operacyjno - Śledczej;
- 5) Kierownika Zespołu do spraw Przestępstw i Wykroczeń Grupy Operacyjno – Śledczej.

W toku kontroli ustalono, że funkcjonariusze funkcyjni dokumentowali sprawowany przez siebie nadzór nad prowadzonymi w Placówce postępowaniami dokonując wpisów w kartach kontrolnych zawartych w aktach poszczególnych spraw. Ponadto w sprawach karnych Komendant Placówki każdorazowo podpisywał oświadczenie o udziale tłumacza, potwierdzające czas i zakres jego pracy. Wskazać należy, że w skontrolowanych aktach postępowań administracyjnych prowadzonych przez funkcjonariuszy Zespołu ds. Migracji brak było udokumentowania nadzoru ze strony Kierownika Zespołu. W toku kontroli uzyskano oświadczenie Komendanta Placówki⁸, który wskazał, że w okresie objętym kontrolą Kierownik Zespołu ds. Migracji wyznaczony był do

⁷ Akta kontroli, str. 145-148

⁸ Akta kontroli, str. 142

realizowania innych zadań, natomiast bezpośredni nadzór nad czynnościami wykonywanymi przez funkcjonariuszy Zespołu sprawował Kierownik Grupy ds. Cudzoziemców.

Prowadzony nadzór nie okazał się jednak w pełni skuteczny, gdyż nie doprowadził do wyeliminowania uchybień wykazanych w pkt. 2 i 3 niniejszego dokumentu.

Uwzględniając kryterium legalności, rzetelności i celowości kontrolowany obszar oceniono **pozytywnie z uchybieniami.**

2. Legalność, celowość, rzetelność powoływania tłumaczy w postępowaniach karnych i ustalania czasu/zakresu pracy oraz wynagrodzenia za wykonaną usługę.

Udział tłumacza w postępowaniu karnym regulują przepisy rozdziału 22 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *kodeks postępowania karnego*⁹ „Biegli, tłumacze, specjaliści”. Zgodnie z art. 204 § 1 pkt 2 *kpk* tłumacza należy wezwać, jeżeli zachodzi potrzeba przesłuchania osoby nie władającej językiem polskim. Ponadto należy również wezwać tłumacza, gdy zachodzi potrzeba przełożenia na język polski pisma sporządzonego w języku obcym lub odwrotnie albo zapoznania strony z treścią przeprowadzonego dowodu¹⁰.

Funkcję tłumacza może wykonywać nie tylko tłumacz przysięgły, ale i każda inna osoba posiadająca odpowiednią znajomość języka. Za takim rozwiązaniem przemawia wprost treść przepisu art. 195 *kpk* w związku z art. 204 § 3 *kpk*¹¹. Tłumacz, z racji wykonywanych czynności, swym statusem procesowym bardzo zbliżony jest do wydającego opinię biegłego, co w pełni uzasadnia unormowanie art. 204 § 3 *kpk*, nakazujące stosowanie przepisów dotyczących biegłego wobec tłumacza, z zaznaczeniem, że chodzi o odpowiednie ich stosowanie. Decyzję o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego w postępowaniu przygotowawczym podejmuje prokurator lub inny organ prowadzący to postępowanie, zawsze postanowieniem, na które nie przysługuje zażalenie¹².

Stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, wykonane na żądanie sądu, prokuratora, policji oraz organów administracji publicznej określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego¹³. Z uwagi na to, że funkcję tłumacza, zarówno w postępowaniu karnym, jak i w administracyjnym może wykonywać nie tylko tłumacz przysięgły, ale i każda osoba posiadająca odpowiednią znajomość języka, stawki wynagrodzenia z rozporządzenia mają zastosowanie również do osób nie będących tłumaczami przysięgłymi.

Kontroli poddano akta spraw prowadzonych wobec cudzoziemców, w których korzystano z usług tłumacza. Z uwagi na fakt, że dokumentacja procesowa w większości przypadków została przekazana do Archiwum SG w Szczecinie kontroli poddano 100 % spraw, których akta przechowywane były jeszcze w PSG w Tuplicach oraz Wydziale Operacyjno-Śledczym NoOSG – tj. 13 spraw – oraz w celu uzupełniania próby skontrolowano postanowienia, oświadczenia oraz rachunki do 35 spraw, przechowywane w dokumentacji księgowej w Pionie Głównego Księgowego NoOSG. Ustalono, że funkcjonariusze Zespołu ds. Przystępstw i Wykroczeń Grupy Operacyjno-Śledczej każdorazowo sporządzali postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego. Postanowienia odpowiadały ogólnym warunkom, określonym w art. 94 § 1 *kpk*, zawierały

⁹ Dz.U. Nr 89 poz. 555 z późn. zm. - zwanego dalej *kpk*

¹⁰ Art. 204 § 2 *kpk*

¹¹ Wyrok nr IIAKa210/11 Sądu Apelacyjnego w Katowicach

¹² Art. 459 § 2 *kpk*

¹³ Dz.U. Nr 15, poz. 131 z późn. zm. - zwane dalej *rozporządzeniem*

elementy, o których mowa w art. 194 *kpk*.¹⁴ Po wykonanym tłumaczeniu sporządzano oświadczenie, w którym funkcjonariusz i tłumacz potwierdzali wykonanie usługi, w tym ilości godzin tłumaczenia zgodnie ze stanem faktycznym. Oświadczenie zatwierdzał Komendant Placówki SG w Tuplicach.

W wyniku analizy dokumentacji znajdującej się w aktach stwierdzono, że udział tłumacza w postępowaniu odnotowywany był jego wpisem na dokumentach procesowych. Wskazać należy, że w 6 przypadkach korzystano z usług tłumacza w celu przekazania cudzoziemcowi pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego w postępowaniu karnym. W pozostałych 7 postępowaniach cudzoziemcowi przedstawiano pisemne pouczenie w języku dla niego zrozumiałym¹⁵. W związku ze stosowaniem różnych praktyk w tym zakresie zespół kontrolny odebrał od Kierownika Zespołu ds. Przepisów i Wykroczeń GOŚ wyjaśnienia¹⁶. Funkcjonariusz wskazał, że najprawdopodobniej wynikało to ze zmiany przepisów *kpk* wchodzących po 01.07.2015r. i prowadzący postępowanie nie posiadał przetłumaczonego pouczenia o uprawnieniach podejrzanego w postępowaniu karnym. Z analizy dokumentacji przedstawionej do kontroli wynika, że w sprawach prowadzonych w okresie od 02.09.2015 r. do 10.10.2015 r. przedstawiano cudzoziemcowi pouczenie w języku dla niego zrozumiałym, natomiast od 29.10.2015 do 20.11.2015 w celu pouczenia podejrzanego korzystano z usług tłumacza. Niemniej jednak udział tłumacza w tym zakresie w żadnym z przypadków nie wpłynął na wydłużenie czasu pracy skutkującego podwyższeniem kwoty jemu należnej. Na powyższe w swoich wyjaśnieniach wskazał również Kierownik Zespołu.

W toku kontroli ustalono, że we wszystkich skontrolowanych sprawach czas pracy tłumacza nie przekroczył możliwego minimum 2 godzin, tj. 1 godziny tłumaczenia ustnego z języka polskiego na język obcy i 1 godziny tłumaczenia ustnego z języka obcego na język polski. Dodatkowo tłumacz dokonywał przełożenia tekstu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, które w przypadku 45 spraw dotyczyło 2 stron, natomiast tylko w 1 przypadku tłumaczenie pisemne dotyczyło 3 stron tekstu. Wynagrodzenie za sporządzenie tłumaczenia w dniu zlecenia, zgodnie z § 2 ust. 2 *Rozporządzenia* we wszystkich sprawach podwyższane było o 100 %.

W badanej próbie korzystano z usług tłumacza:

- języka rosyjskiego – 39 spraw;
- języka ukraińskiego – 7 spraw.

Tłumacze powoływani do udziału w postępowaniach karnych zamieszkiwali miejscowość Tuplice, w związku z czym nie ponoszono dodatkowo kosztów dojazdów.

Analiza dokumentacji przedstawionej do kontroli wykazała, że w przypadku 3 spraw karnych z udziałem tłumacza języka ukraińskiego zastosowano niewłaściwe stawki wynagrodzenia, tj. 39,09 zł za tłumaczenie na język ukraiński, 29,90 zł za tłumaczenie na język polski oraz 60,14 zł za stronę tłumaczenia pisemnego¹⁷. Zgodnie bowiem z § 6 ust. 1 w związku z § 2 ust. 1 pkt. 1b) oraz 2b) *Rozporządzenia* za tłumaczenie ustne języka ukraińskiego stawka godzinowa wynosi odpowiednio 45,99 zł oraz 32,20 zł, natomiast tłumaczenia pisemnego 70,76 zł za stronę tekstu. Kierownik Zespołu ds. Przepisów i Wykroczeń GOŚ¹⁸ wyjaśnił, że „błędna stawka (...) wynikała z oczywistej omyłki pisarskiej spowodowanej komputerowym skopiowaniem oświadczenia tłumacza języka rosyjskiego”.

¹⁴ Art. 94 § 1 pkt 4 *kpk*

¹⁵ Akta kontroli, str. 149

¹⁶ Akta kontroli, str. 144

¹⁷ Akta kontroli, str. 42-53

¹⁸ Akta kontroli, str. 144

Jednak wskazać należy, że zastosowanie niewłaściwych przepisów prawnych nie spowodowało negatywnych skutków finansowych dla budżetu Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej. Ponadto na podstawie próby przyjętej do kontroli stwierdzono, że do spraw prowadzonych w późniejszym okresie, w których korzystano z usług tłumacza języka ukraińskiego, stosowano właściwe stawki wynagrodzenia.

W związku z powyższym, uwzględniając kryterium legalności, rzetelności i celowości kontrolowany obszar oceniono **pozytywnie z uchybieniami**.

3. Legalność, rzetelność i celowość udziału tłumaczy w postępowaniach administracyjnych i ustalania czasu/zakresu pracy oraz wynagrodzenia za wykonaną usługę.

Przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*¹⁹, nie ustanawiają jakichkolwiek kryteriów kwalifikacji biegłego (tłumacza). Oznacza to, że biegłym może być zarówno osoba wpisana na przewidzianą przepisami prawa listę biegłych, jak i osoba spoza tej listy, która ma wiedzę fachową w danej dziedzinie. Korzystanie z dowodu z opinii biegłego w postępowaniu administracyjnym powinno odbywać się w sytuacjach wymagających dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy wiadomości specjalnych. Wiadomości specjalne są konieczne w tych sprawach, w których pojawia się zagadnienie mające znaczenie dla rozstrzygnięcia, a którego zakres przekracza zakres wiadomości i doświadczenia życiowego osób mających wykształcenie ogólne²⁰.

Zgodnie ze stanowiskiem Zarządu do spraw Cudzoziemców²¹ prowadząc postępowanie administracyjne nie należy wydawać, na podstawie art. 123 § 1 *kpa*, postanowienia o powołaniu tłumacza. Czynności tłumacza „*powinny być wykonywane na podstawie umowy cywilnoprawnej która, w szczególności powinna określać, warunki wykonywania tych czynności, wynagrodzenie za wykonanie tych czynności oraz odpowiedzialność za nierzetelne wykonanie tłumaczenia*”. Wobec powyższego, Komendant NoOSG²² z dniem 01.03.2013 r. wprowadził procedurę dotyczącą powoływania tłumacza do czynności służbowych wykonywanych wobec cudzoziemców w ramach postępowania administracyjnego. Zgodnie z treścią pisma, wprowadzono do stosowania w NoOSG nw. wzory dokumentów:

- rejestr umów zawartych z tłumaczami;
- umowy o dzieło;
- oświadczenia potwierdzające wykonanie usługi przez tłumacza.

Kontroli poddano akta cudzoziemców wobec których przeprowadzono postępowania administracyjne z udziałem tłumacza. Ustalono, że każdorazowo sporządzano z tłumaczami umowy o dzieło. Umowy zawierali funkcjonariusze Zespołu ds. Migracji oraz Zespołu ds. Działań Kontrolnych i Weryfikacyjnych Grupy ds. Cudzoziemców, posiadający imienne upoważnienia wydane przez Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej²³. Fakt zawarcia umów z tłumaczami ewidencjonowano w prowadzonym „*Rejestrze umów w sprawach powołania tłumaczy*”²⁴.

¹⁹ j.t. Dz.U. z 2016 r., poz. 23 – zwanego dalej *kpa*

²⁰ Wyrok WSA w Lublinie nr IISA/Lu1090/12

²¹ Zawartym w piśmie fax KG CU-6703/ME/12 z dnia 01.10.2012 r.

²² Pismem fax nr NO-CU/791/2013 z dnia 19.02.2013 r.

²³ Akta kontroli, str. 145-148

²⁴ Akta kontroli, str. 14-22

Po wykonanym tłumaczeniu sporządzano oświadczenie, w którym funkcjonariusz i tłumacz potwierdzali wykonanie usługi, w tym ilości godzin tłumaczenia zgodnie ze stanem faktycznym. Oświadczenie zatwierdzała osoba podpisująca umowę o dzieło.

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że czynności przeprowadzone przez tłumacza odzwierciedlone zostały w aktach sprawy na przetłumaczonych w postępowaniu dokumentach. Wskazać należy, że w 13 sprawach dot. wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu prowadzonych w pierwszych dwóch miesiącach roku korzystano z usług tłumacza w celu przekazania cudzoziemcowi informacji o podstawie prawnej wydanej decyzji, jej rozstrzygnięciu i pouczeniu. W pozostałych postępowaniach cudzoziemcowi przedstawiano pisemną informację zawierającą ww. elementy w języku dla niego zrozumiałym²⁵. Na podstawie wyjaśnień Kierownika Grupy ds. Cudzoziemców²⁶ ustalono, że od miesiąca marca 2015 r. Placówka dysponowała pisemnymi informacjami w języku rosyjskim i ukraińskim, które wykorzystywano w prowadzonych postępowaniach.

W toku kontroli ustalono, że do 107 skontrolowanych spraw zawarto 49 umów o dzieło z tłumaczami, z czego 42 dotyczyły udziału tłumacza w co najmniej dwóch postępowaniach administracyjnych. W ramach tych umów korzystano z usług tłumacza w czasie nieprzekraczającym możliwego minimum 2 godzin w dwóch postępowaniach, tj. 1 godziny tłumaczenia ustnego z języka polskiego na język obcy i 1 godziny tłumaczenia ustnego z języka obcego na język polski. W 6 przypadkach jedna umowa dotyczyła jednego postępowania administracyjnego i 2 godzin czasu pracy tłumacza, a tylko w 1 przypadku czas pracy tłumacza wyniósł 4 godziny (tłumaczenie języka arabskiego). Nie ponoszono dodatkowo kosztów dojazdu tłumaczy z uwagi na zamieszkanie ich w m. Tuplice.

W okresie objętym kontrolą zawarto umowy z tłumaczami:

- języka rosyjskiego;
- języka arabskiego;
- języka ukraińskiego.

W toku kontroli dokonano sprawdzenia wszystkich umów zawartych z tłumaczami języka arabskiego (tj. 2 umowy) i ukraińskiego (tj. 8 umów). Próbę przyjętą do kontroli uzupełniono o 39 umów zawartych z tłumaczem języka rosyjskiego.

Analiza dokumentacji przedstawionej do kontroli wykazała, że w przypadku 8 umów podpisanych z tłumaczem języka ukraińskiego zastosowano niewłaściwe stawki wynagrodzenia, tj. 39,09 zł za tłumaczenie na język ukraiński oraz 29,90 zł za tłumaczenie na język polski²⁷. Zgodnie bowiem z § 6 ust. 1 w związku z § 2 ust.1 pkt. 1b) oraz 2b) *Rozporządzenia* za tłumaczenie ustne języka ukraińskiego stawka godzinowa wynosi odpowiednio 45,99 zł i 32,20 zł. Z wyjaśnień Kierownika Grupy ds. Cudzoziemców²⁸ wynika, że tłumacz języka ukraińskiego wykorzystywany był również do tłumaczeń języka rosyjskiego. Ponadto powyższe spowodowane było nieuwagą oraz dużą ilością prowadzonych spraw.

Wskazać należy, że nie spowodowało to negatywnych skutków finansowych dla budżetu Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej. Ponadto umowa o dzieło wynika z kodeksu cywilnego²⁹ i stanowi zgodne oświadczenie woli stron. Niemniej jednak w ocenie zespołu

²⁵ Akta kontroli, str. 152-158

²⁶ Akta kontroli, str. 143

²⁷ Akta kontroli, str. 23-31, 54-141

²⁸ Akta kontroli, str. 143

²⁹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. *Kodeks cywilny* – j.t. Dz.U. z 2016 r., poz. 380

kontrolnego z uwagi na zapisy zawarte w umowach tj. „Wynagrodzenie za wykonaną pracę ustala się w wysokości brutto zgodnie ze stawkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych (Dz.U. z 2005 r. Nr 15 poz. 131 z późn. zm)” wynagrodzenie tłumacza powinno wynikać z przepisów tego Rozporządzenia.

Uwzględniając kryterium legalności, rzetelności i celowości kontrolowany obszar oceniono **pozytywnie z uchybieniami.**

IV. Wnioski/zalecenia

1. Stosować stawki wynagrodzenia tłumacza zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 131 z późn.).
2. W prowadzonych postępowaniach karnych z udziałem cudzoziemców wykorzystywać wzory pouczeń o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego w języku dla nich zrozumiałym.

V. Informację o sposobie wykonania wniosków/zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć Komendantowi Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w terminie do 31.05.2016 r. za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego NoOSG.

VI. Wystąpienie pokontrolnie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden – przeznaczony dla kierownika jednostki kontrolowanej – doręczany jest za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

gen. bryg. SG Andrzej KAMIŃSKI

Sporządzono w 2 egzemplarzach:
Egz. nr 1 - Komendant Placówki SG w Tuplicach - ZPO
Egz. nr 2 - WKIAW NoOSG
Wyk. Zespół kontrolny (666 2353)
Dnia 12.05.2016 r.